

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Guido Gezellestraat (Wervik, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018F200
Juni – November 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	9
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	11
1.3.3	De waardering van de archeologische site:	11
1.3.4	Impactbepaling	12
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	12
1.4	Programma van Maatregelen	12
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	12
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	12
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	14
1.4.5	Onderzoeksstrategie, -methode en –technieken	14
1.4.6	Eventuele afwijkingen van de CGP	16
1.4.7	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	16
1.4.8	Vondsten	17
1.5	Conclusie	17
2	Bibliografie.....	18

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	15
Figuur 3: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	16

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

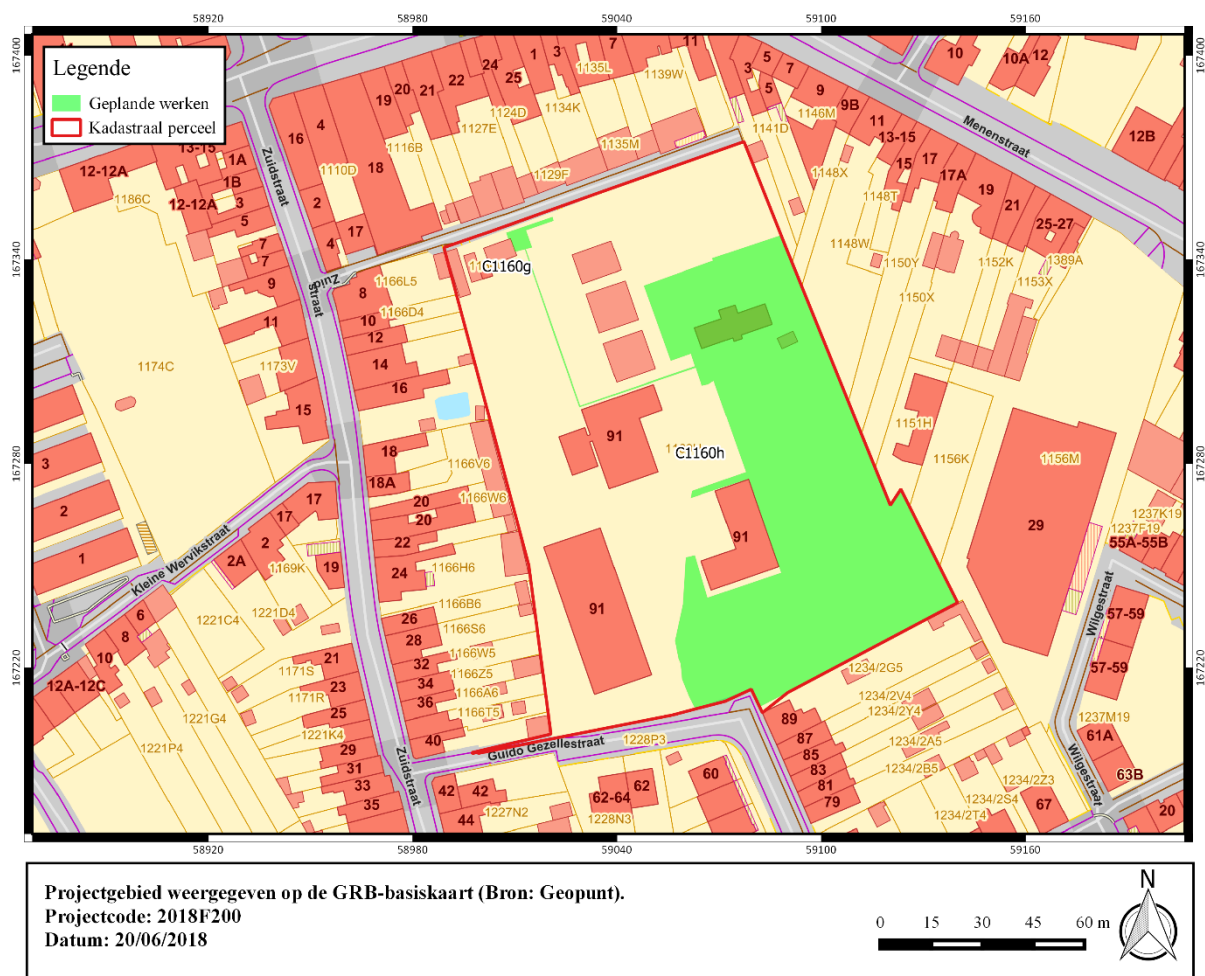

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	AG Real Estate / Scholen van morgen Kunstlaan 58 1000 Brussels / Belgium	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wervik
	Deelgemeente	Geluwe
	Postcode	8940
	Adres	Guido Gezellestraat 91 8940 Geluwe
	Toponiem	Guido Gezellestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 58910 Y _{min} = 167187 X _{max} = 59192 Y _{max} = 267383
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wervik, Afdeling 3 (Geluwe), Sectie C, nr's: Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw schoolgebouw en bijhorende infrastructuur. Het terrein is in het noorden bebouwd, deze structuur wordt in het kader van de geplande ontwikkeling gesloopt. De ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 6016 m².

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandleemstreek, een 300-tal meter noordwaarts stroomt de Geluwebeek. Het terrein is aldus gelegen op de rand van de gradiëntzone. De Quartairgeologische vorm geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene/vroeg-Holecene eolische sedimenten die rusten op fluviatiele afzettingen van het laat-Pleistoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied geen informatie weer m.b.t. de bodemopbouw. Het sediment bestaat naar alle waarschijnlijkheid uit lichte zandleem of zandleem. Gelet de ligging in een gradiënt is er een verhoogde trefkans inzake artefactensites. Aangezien de bodemopbouw op het plangebied onzeker is met betrekking tot de bewaringscondities van archeologisch erfgoed is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. De waarnemingen wijzen op een grotendeels verstoord bodemprofiel waarbij, algemeen gesteld, de bouwvoor rust op de moederbodem. In één boring is een restant van de aanrijkingshorizont vastgesteld. Deze waarnemingen wijzen op een oppervlakkige archeologische situatie. Indien een artefactensite aanwezig is binnen de contouren van het plangebied, is ze voor het grootste deel vermengd met de bouwvoor.

Cartografische bronnen tonen aan dat het terrein net ten zuiden van de historische dorpskern van Geluwe gelegen is. Het terrein is eind de 18^e eeuw in gebruik als akker. Het huidige stratenpatroon is reeds herkenbaar. Jongere bronnen geven een noordoost-zuidwest georiënteerde wegenis weer in de zuidelijke sector van het plangebied. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt Geluwe in het Duits achterland te liggen, ten westen van de Flandern-II Stellung die liep van Passendaele tot Menen. Deze werd aangelegd vanaf 1916 in functie van een verdediging in de diepte. Gelet de ligging aan het front van de Eerste Wereldoorlog werd een historische studie op basis van luchtfoto's uitgevoerd. Hieruit blijkt dat op het terrein vooral logistieke infrastructuur in de vorm van barakken werd opgericht. Mogelijk werden daarbij twee hoevegebouwen omgebouwd als versterkte post. Tevens zijn ter hoogte van de kleine parking twee betonnen bunkers gekarteerd waarvan nog resten in de ondergrond bewaard kunnen zijn. Mogelijk bevinden zich in het zuiden van het onderzoeksgebied de resten van een derde betonnen bunker.

De orthofotosequentie geeft een quasi ongewijzigd beeld de voorbije decennia binnen het onderzoeksgebied. Op de luchtfoto van 1917 is duidelijk zichtbaar dat het plangebied in gebruik is als tuinzone. Pas op het luchtbeeld van begin jaren '70 is de huidige situatie reeds gedeeltelijk herkenbaar. In het noorden bevindt zich een gebouw, in het zuiden een kleine parking. Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In het noorden, in de dorpskern van Geluwe, zijn op basis van cartografische indicatoren twee hoeves met walgracht gekend (CAI 74455 & CAI 74456). Bij werkzaamheden in de kerk werden resten waargenomen van de 11^e-eeuwse voorloper en een graf (CAI 150641). Minder dan 1 km oostwaarts werden bij een opgraving in 2014 funeraire resten uit de late ijzertijd aangetroffen evenals enkele greppels uit de middeleeuwen (CAI 211474). Ook werd een loopgrafsegment en een schuttersput onderzocht uit de eindfase van de Eerste Wereldoorlog. Verspreid over het terrein werden vuurstenen artefacten, vermoedelijk uit het mesolithicum, gerecupereerd. Bij een proefsleuvenonderzoek een kilometer ten noorden van het terrein werden resten van zowel Romeinse als middeleeuwse landindeling geregistreerd (CAI 218220).

Concreet is er een trefkans inzake archeologisch erfgoed ter hoogte van het terrein. Op basis van waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek is er een verwachting inzake

sporenarcheologie. Gelet het verstoorde bodemprofiel is er geen verwachting inzake in-situ bewaarde artefactensites. Eventuele steentijdartefacten zijn vermengd met de bouwvoor. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het gegeven dat het terrein al in de 18^e eeuw werd geploegd. Dit gegeven, gecombineerd met de helling van het terrein zal de horizontale en verticale verspreiding van artefacten in de hand hebben gewerkt. Ook de bewerking begin de 20^e eeuw, de bouwactiviteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog en na de Tweede Wereldoorlog zullen bijgedragen hebben aan de verdere verspreiding van artefacten doorheen de bouwvoor. Al deze factoren hebben bijgedragen tot een toenemende degradatie van de informatiewaarde van een eventueel aanwezige artefactensite die grotendeels is opgenomen in de bouwvoor. Gelet deze beperkte informatiewaarde kan bijkomend onderzoek in functie van een verstoorte artefactensites niet zinvol zijn. Meer dan de recuperatie van een quasi contextloos artefact kan bij verder onderzoek niet verwacht worden. De financiële kost van bijkomend onderzoek in functie van artefactensites kan nooit verantwoord worden door het beperkte potentieel in kenniswinst. De meest geschikte onderzoeksmethode op het terrein aan de Guido Gezellestraat is een proefsleuvenonderzoek.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek blijkt een trefkans inzake sporenarcheologie. Op basis van de beschikbare gegevens kan uitgegaan worden van een éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. Gelet de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een situatie waarbij in-situ bewaring ter hoogte van de geplande werken onmogelijk is.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

Gelet de ligging in het Duitse hinterland werd een historische studie uitgevoerd op basis van luchtfoto's. De vroegst beschikbare luchtfoto's dateren uit 1917. Uit deze luchtfoto's blijkt dat pas na de 3^e slag om Ieper op het terrein logistieke infrastructuur wordt opgetrokken. Binnen de contouren van het onderzoeksgebied zijn verschillende barakken herkend tegen de zuidelijke grens maar ook een tweetal bunkers. Tevens kan vermoed worden dat twee hoevegebouwen in de zuidwestelijke sector van het plangebied geïncorporeerd zijn in de logistieke infrastructuur. De sleuven dienen dan ook zo ingeplant te worden dat ze deze gekarteerde structuren optimaal aansnijden.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is,

bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

De gegevens van de Quartairgeologische kaart wijzen op een relatief éénduidige bodemkundige situatie. De bodemkaart geeft echter geen informatie m.b.t. de opbouw ter hoogte van het plangebied. Gelet de trefkans inzake artefactensites is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd vastgesteld dat het oorspronkelijke bodemprofiel grotendeels verstoord is door landbouw- en bouwactiviteiten. Er is aldus geen verwachting inzake afgedekte of in-situ bewaarde artefactensites binnen de contouren van het plangebied. De aanwezigheid van een verstoorde artefactensite in de bouwvoor kan niet uitgesloten worden.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet het rurale karakter van het plangebied is er geen verwachting inzake relevante ondergrondse structuren of grootschalige verschillen in bodemsamenstelling. Hoewel de aanwezigheid van bunkers verwacht wordt kan hun locatie en bewaringstoestand efficiënter in kaart gebracht worden door middel van proefsleuven en een gericht kijkvenster. Een geofysisch onderzoek is niet zinvol.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn.

De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen niet op gunstige bewaringscondities m.b.t. artefactensites. Het bodemprofiel is grotendeels verstoord waardoor bijkomend onderzoek in functie van afgedekte en in-situ bewaarde steentijdsites niet langer zinvol kan zijn. Er dient aldus uitgegaan te worden van een oppervlakkig archeologisch verhaal. Op basis van de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek kan geconcludeerd worden, dat indien binnen de contouren van het plangebied een artefactensite aanwezig was, deze voor het grootste deel is opgenomen en vermengd is geraakt met de bouwvoor.

Cartografische bronnen wijzen erop dat het terrein met zekerheid sinds eind de 18^e eeuw in gebruik is als akker, hierbij zullen eventueel aanwezig artefacten over een groter oppervlak verspreid geraakt zijn. De helling van het terrein richting het oosten en het zuiden zullen dit proces van horizontale verspreiding in de hand gewerkt hebben. Op de orthofoto van 12 juli 1917 is duidelijk zichtbaar dat het terrein geen aaneengesloten akker meer vormt maar eerder een lappendeken van kleine perceeltjes die een gebruik als tuinzone indiceren. Tijdens de oorlog worden dan binnen de contouren van het plangebied verschillende structuren opgetrokken. Ook

de orthofotosequentie na de Tweede Wereldoorlog wijst op bouwactiviteiten binnen de contouren van het plangebied. De constructie van de schoolgebouwen zal een grotere impact gehad hebben op het bodemarchief dan louter hun 'footprint'. Al deze gegevens wijzen op toenemende mate van horizontale en verticale verspreiding van artefacten binnen de teelaarde waarbij de informatiewaarde van een eventueel aanwezige concentratie stelselmatig is afgenomen. Bij verder onderzoek door middel van archeologische boringen kan bijgevolg niet meer dan een handvol artefacten of indicatoren verwacht worden die louter indicatief zijn voor menselijke aanwezigheid in het finaal-Paleolithicum. Verder onderzoek zal aldus nooit leiden tot enige kenniswinst waardoor de financiële kost ervan niet verantwoord kan worden.

-veldkartering: een veldkartering of "field-walking" bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur angewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het plangebied is heden niet in gebruik als akker, bijgevolg is er geen zichtbaarheid inzake vondstmateriaal aan de oppervlakte. Het terrein eerst laten ploegen, laten beregenen en daarna een oppervlaktekartering uitvoeren zou een financiële meerkost betekenen die nooit verantwoord kan worden door de eventuele resultaten.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit onderzoek beargumenteerde uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed en de impact van de geplande werken hierop. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd.

Gelet de verwachting van sporenarcheologie onder de bouwvoor is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel aanwezig grondvast archeologisch erfgoed in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relictten kan de impact van de geplande werken bepaald worden.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De verwachting bestaat uit sporenarcheologie onder de bouwvoor.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient geïnventariseerd te worden, voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van het archeologisch vooronderzoek. Enkel zo kan een duidelijke inschatting gemaakt worden inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop cf. 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3

-mogelijk: na de sloopwerken is het volledige terrein toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige nutsleidingen worden geen fysieke obstakels voorzien waardoor het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de impact van een proefsleuvenonderzoek op het bodemarchief is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek indien dit noodzakelijk wordt geacht.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren over de gehele oppervlakte van het onderzoeksgebied moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich tot deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van verstoring? Wat was de impact van de bebouwing op het bodemarchief?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relictten?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

-hoe verhouden de waargenomen fenomenen zich tot de gekende archeologische waarden in de ruime omgeving?

-wat is de aard van de gekarteerde relictten uit de Eerste Wereldoorlog? Wat is hun bewaringstoestand?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?

- welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?

- zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek (projectcode 2018F200) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Geluwe. Hieruit kon een trefkans inzake sporenarcheologie afgeleid worden.

1.4.5 Onderzoeksstrategie, -methode en –technieken

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot de geplande werken op het onderzoeksgebied is een proefsleuvenonderzoek.

Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het onderzoeksgebied. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon om zo een dekking te verkrijgen en die een inschatting mogelijk maakt met betrekking tot de rest van het onderzoeksgebied. Het proefsleuvenonderzoek kan pas uitgevoerd worden na de verwijdering van de parking en het rooien van aanwezige bomen. Het slopen van de parking mag niet dieper reiken dan de aanwezige funderingslaag. De bomen kunnen gerooid worden tot op het maaiveld maar de wortels nog niet uitgefreesd. Zo wordt verdere schade aan het bodemarchief vermeden. De opdrachtgever wenst het gebouw in het noorden pas te slopen na uitvoering van het archeologisch onderzoek. Indien rondom dit gebouw sporen worden aangetroffen dient deze zone meegenomen te worden in een advies voor het vervolgonderzoek.

Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie éénduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.2. Op basis van de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek is er geen verwachting inzake in-situ bewaarde artefactenconcentraties.

De archeologische prospecties met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

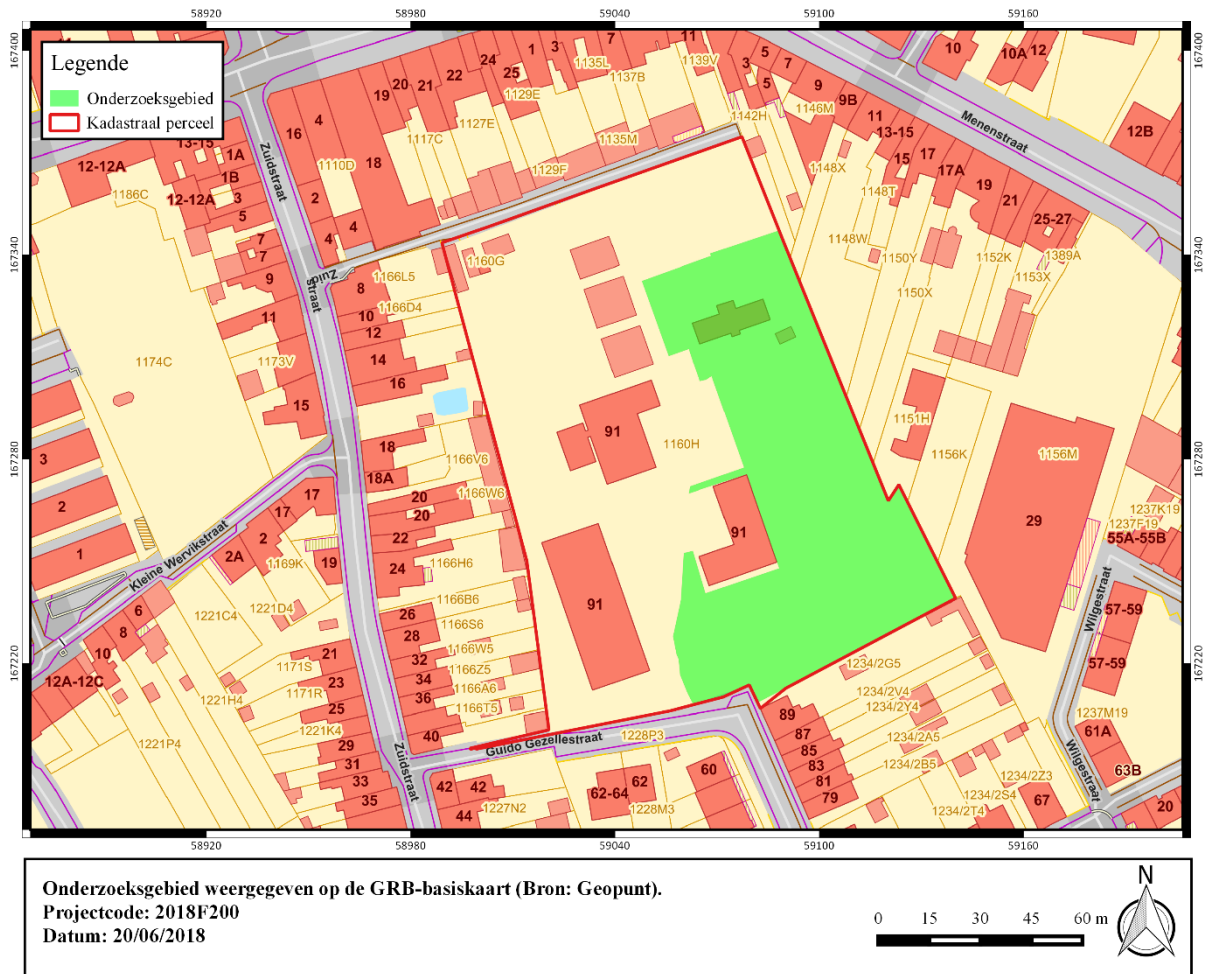
Gelet de krijgsverrichtingen in de omgeving dient de uitvoerder van de werken zich bewust te zijn van de mogelijkheid dat nog onontplofte oorlogsmunitie aanwezig is in de ondergrond. Bij voorkeur worden de werkzaamheden begeleid door een OCE-deskundige.

Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek. De veldwerkleider bepaalt de inplanting van de sleuven, van de vooropgestelde oriëntatie kan niet afgeweken worden. Enige aanpassing van het sleuvenplan dient afdoend beargumenteerd te worden in de rapportage.

Het terrein helt af van het noordwesten richting het zuidoosten. De sleuven dienen ingeplant te worden mee met deze helling. Ter hoogte van de gekarteerde relictten uit de Eerste Wereldoorlog wordt een kijkvenster aangelegd. Om maatschappelijke redenen wenst de opdrachtgever de bebouwing te slopen na uitvoering van het proefsleuvenonderzoek. Indien relictten worden aangesneden in de sleuven rondom de bebouwing dient deze zone meegenomen

te worden binnen het vervolgonderzoek. De noodzakelijke rooiwerken en de sloop van de parking zullen wel reeds gebeurd zijn.

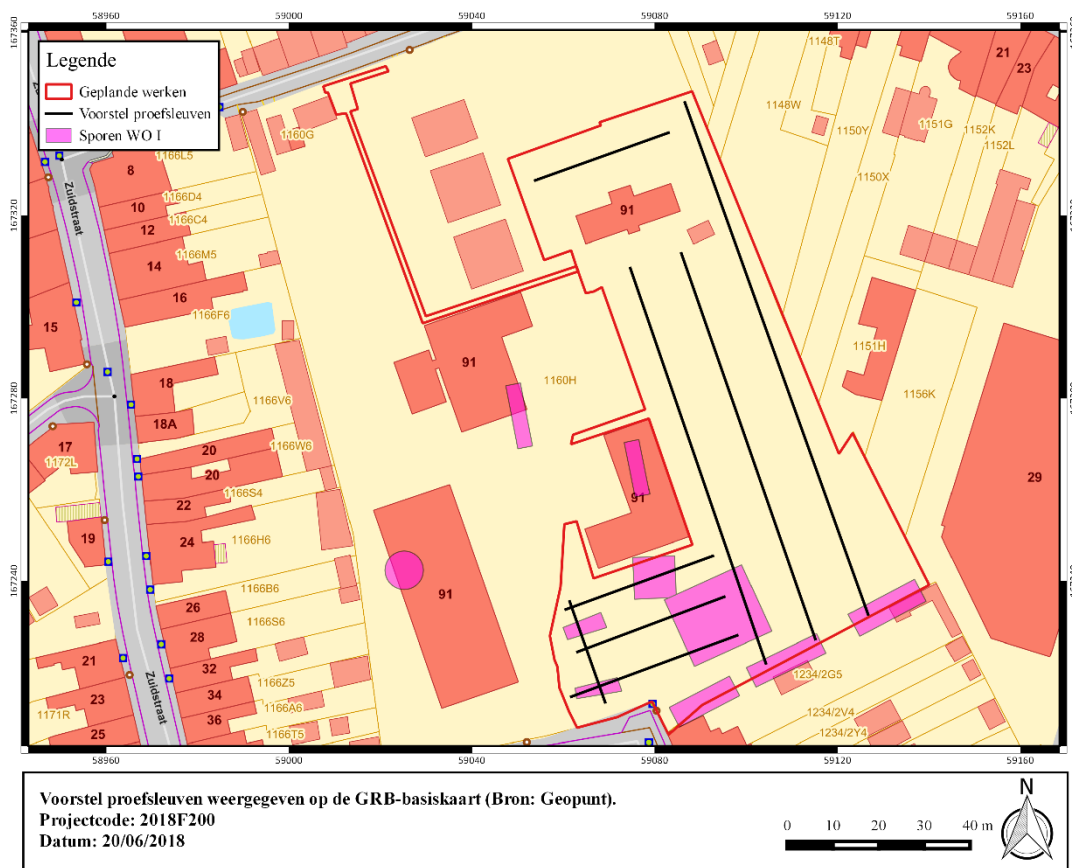

Figuur 2: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Het onderzoeksgebied is ca. 6016 m² groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 602 m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 151 m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Figuur 3: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Per sleuf wordt minstens één profielkolom aangelegd, in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40 cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig.

1.4.6 Eventuele afwijkingen van de CGP

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek geen aanwijzingen worden waargenomen voor de aanwezigheid van artefactensites binnen het onderzoeksgebied dient het waarderend archeologisch booronderzoek niet uitgevoerd te worden.

1.4.7 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over deze bodemkundige waarnemingen.

1.4.8 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw schoolgebouw met bijhorende infrastructuur aan Guido Gezellestraat te Geluwe, deelgemeente van Wervik. Op basis van de beschikbare gegevens en de waarnemingen van het landschappelijk onderzoek is er een trefkans inzake sporenarcheologie. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.